

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ДІЯЛЬНОСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті показана діяльність Європейського парламенту, який є одним з основних інституцій Європейського Союзу.

Ключові слова: *Європейський парламент, Європейський союз.*

Abstract

The article provides the activities of the European Parliament, which is one of the main institutions of the European Union.

Keywords: *European Parliament, European Union.*

Попередником теперішнього Європейського Парламенту була Загальна Асамблея Європейського об'єднання вугілля і сталі (ЄОВС).

Повноваження Асамблеї, однак, були досить обмежені — вона здійснювала незначний контроль за діяльністю Верховного органу і загальне спостереження за деякими іншими сферами діяльності ЄОВС. Представники Асамблеї не обирались населенням, а призначались від держав-учасниць. Заснована в 1952 році, як Загальна Асамблея Європейського об'єднання вугілля і сталі (ЄОВС) і перейменована в європейську Парламентську Асамблею в 1958 році, вона стала Європейським парламентом у 1962 році.

У 1962 році депутати Асамблеї прийняли рішення про зміну назви на «Європейський Парламент». Але в офіційних документах Співтовариств ця назва почала вживатись значно пізніше, після набрання чинності Єдиного європейського акта з 1 липня 1987 року. Перші прямі вибори відбулися в 1979 році.

Наразі, Європейський Парламент — одна з основних інституцій Європейського Союзу та є наднаціональним органом, який представляє інтереси близько 500 мільйонів громадян держав-учасниць ЄС. Європейський Парламент (Європарламент) найчастіше характеризують як представницький орган Європейського Союзу і Європейських Співтовариств, який діє незалежно від держав-учасниць, а його діяльність практично виведена з-під контролю національних парламентів (це формулювання базується на положеннях ст. 189 Договору про ЄС. Згідно з цими положеннями Європарламент складається з представників народів держав-учасниць, об'єднаних в Співтовариство).

Європейський Парламент (англ. European Parliament) розташований у м. Страсбург (Франція), де проводяться щорічні сесії, та в м. Брюссель (Бельгія), де проводяться засідання парламентських комітетів. Європарламент може збиратися для проведення у Брюсселі позачергової сесії на вимогу більшості його депутатів або на вимогу Ради чи Комісії, як правило не довше двох днів.

Європарламент проводить одну щорічну сесію. Він збирається без спеціального рішення про скликання у другий вівторок березня у Страсбурзі (Франція). Парламентарі засідають один раз на рік. Сесія триває 5-6 тижнів і відбувається у м. Страсбурзі в Палаті Європи. За своїм складом Європарламент є однопалатним — внутрішня організація якого пов'язана з особливостями його функціонування та працює на постійній основі. Структура і порядок функціонування Парламенту регулюються його Внутрішнім регламентом. Після завершення процесу входження в ЄС Хорватії чисельність Європарламенту виросла до 766 депутатів. Згідно Лісабонського договору кількість парламентарів не повинно перевищувати

750 плюс Голова (всього 751). Кожна держава-учасниця ЄС має від 6 до 96 місць в Європейському Парламенті за принципом дигресивної (убуваючої) пропорційності

У 1979 році відбулися перші прямі вибори до Європарламенту.

Парламенти відіграють важливу роль в управлінні та формуванні державної політики, для виконання таких функцій сам парламент повинен бути дієздатним та раціонально організованим. Тому при розгляді питання внутрішньої структури Європарламенту слід відзначити такі необхідні риси для реалізації повноважень в системі органів Євросоюзу як:

- чіткі правила внутрішньої процедури,
- наявність допоміжних структур,
- незалежність депутата.

У системі інституційного механізму європейської інтеграції Європарламент виконує низку важливих функцій. Зокрема, він є форумом для проведення демократичних дебатів. Його повноваження зосереджені в таких сферах, як:

- участь у нормотворчому процесі,
- здійснення контролю над діяльністю інститутів Євросоюзу,
- зовнішні зносини (відносини),
- фінансування діяльності Євросоюзу.

Законодавчі повноваження Європарламенту є дуже обмеженими. Установчими угодами йому надана компетенція щодо формулювання положень та ухвалення актів вторинного законодавства Євросоюзу в тісній співпраці з його іншими інститутами (ст. 251, 252 Договору про заснування ЄС).

Більш розвинутими є контрольні повноваження Європарламенту. Він вважається інститутом, який здатний здійснювати демократичний контроль над іншими структурами Євросоюзу.

Серед контрольних повноважень Європарламенту найбільше значення має право на винесення вотуму недовіри Комісії. З такою пропозицією може виступити кожен член Європарламенту. У разі, якщо вотум недовіри підтримає подвійна більшість — 2/3 поданих голосів, яка представляє більшість членів Європарламенту, — усі члени Комісії колективно подають у відставку (ст. 201 Договору про заснування ЄС). За всю історію існування Євросоюзу питання про вотум недовіри Комісії ставилося на голосування лише один раз.

Європейський Парламент бере участь у законотворчому процесі, й за останні роки його повноваження у цій сфері неабияк розширилися. За Лісабонським Договором, нормативні акти ЄС приймаються за “звичайною законодавчою процедурою” (англ. ordinary legislative procedure) та “спеціальною законодавчою процедурою” (англ. special legislative procedure).

За “звичайною законодавчою процедурою” рішення приймаються спільно Європейським Парламентом і Радою Міністрів. За “спеціальною законодавчою процедурою” Рада Міністрів після одностайного рішення про прийняття нормативного акту повинна отримати обов’язкову згоду (англ. consent) чи погодження (англ. consulting) Європейського Парламенту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Грицяк І. А. Право та інституції Європейського Союзу: Навчальний посібник / І. А. Грицяк . – К. : К.І.С., 2004. – 260 с.
2. Довгань В. М. Європейський Парламент. Правовий статус і компетенція в системі органів Європейського Союзу: Монографія / В. М. Довгань. – К. : КНТ, 2007. – 204 с.
3. Дэйвис К. Право Европейского Союза / К. Дэйвис; пер. со 2-го англ. изд. – К. : Знання, 2005. – 406 с.
4. Европейское право: учебник для вузов / под ред. проф. Л. М. Энтина. – М. : Норма, 2004. – 720 с.
5. Кернз В. Вступ до права Європейського Союзу: Навч. посіб. / В. Кернз. Пер. з англ. – К. : “Знання”, 2002. – 381 с.
6. Конституційні акти Європейського Союзу (в редакції Лісабонського договору) / пер. Геннадія Друзенка та Світлани Друзенко, за заг. ред. Геннадія Друзенка. – К. : «К.І.С.», 2010. – 536 с.

7. Копійка В. В. Європейський Союз: заснування і етапи становлення. Навч. посіб. / В. В. Копійка, Т. І. Шинкаренко. – К. : Ін Юре, 2001. – 448 с.

8. Опришко В. Ф. Право Європейського Союзу: Загальна частина: Підручник для вищих навчальних закладів / В. Ф. Опришко, А. В. Омельченко, А. С. Фастовець. – К. : Вид. КНЕУ., 2002. – 460 с.

Панченко Назар Олегович – студент групи БМІ-18б факультету ІРЕН Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця, saintasonia98@gmail.com

Panchenko Nazar Olehovych - student of BMI-18b group of IREN faculty of Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, saintasonia98@gmail.com.

Науковий керівник: **Корнієнко Валерій Олександрович** – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри соціально-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: valkorney1958@gmail.com

Supervisor: **Kornienko Valerii** – Dr. of Political Sciences, Professor, Head of the Department of Social and Political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnitsa, e-mail: valkorney1958@gmail.com